

گردشگری داخلی و خارجی؛ فرصت‌سوزی یا صنعت

اندر عجایب سفر انسان ایرانی

گردشگری در جهان، به سرعت در حال رشد و تبدیل شدن به یک صنعت مهم است، قابلیت اقتصادی گردشگری به عنوان صنعت امروزه مورد توجه سیاستگذاران و رهبران سراسر جهان قرار گرفته است. صنعت گردشگری، به عنوان یک روش نوین در آمد و اشتغال زایی و نیز نیاز و سلیقه های گردشگران، انواع مختلفی یافته مانند گردشگری فرهنگی، طبیعت گردی، ماجراجویی، روستایی، مذهبی و عرفانی، درمانی، ورزشی، و حتی گردشگری سیاه که در طی آن گردشگران به دیدار از خسارات ناشی از جنگ ها و بلایای طبیعی می روند!

آذر فخری، روزنامه نگار

سفر در گذشته بیشتر یک تجربه دشوار و خطرناک بود؛ اگر چه افرادی که ماجراجویی و جست و جو را دوست داشتند از این چالش ها و خطر کردن هالذت می بردند. به تدریج باتوسعه و پیشرفت شبکه حمل و نقل، سفر به طور چشمگیری به تجربه های راحت تر و شادی آفرین تبدیل شد. با یکنواختی و استرس زندگی مدرن، ناپدید شدن سبک های زندگی در جوامع صنعتی و تصرف در محیط، سفر و تعطیلات برای بیشتر مردم مدرن تبدیل به یک فرصت جالب، لذت بخش و به یاد ماندنی شد که اغلب با نگاه به گذشته، این لحظات به نقاط برجسته زندگی آن ها تبدیل می شد. انسان ها در گردشگری در پی اوقاتی شاد و به یاد ماندنی اند. گردشگری با غوطه ور کردن گردشگر در تخیلات و رؤیاها، ذهن وی را از هیاهو و اضطراب زندگی هرروزه دور می سازد. گردشگر در پی دستیابی به واقعیت ها یا تصویری در بازدید از هر مکان سعی می کند که «تجربه گردشگری» برای خود بیافریند.

تجربه سفر و درگیر شدن در فرایندهای پیچیده و چند بعدی آن، در نهایت چیزی در وجود آدمی به جای می گذارد که او را تبدیل به موجودی متفاوت از قبل می کند. نمی توان فردی را پیدا کرد که به سفر رفته باشد اما هیچ خاطره ای از آن نداشته باشد. سفر گرچه به ظاهر فعالیتی فردی است، اما در عین حال یک پدیده اجتماعی هم هست که که مسافر را با وجهه مختلف زندگی مردم در سرزمین های دیگر درگیر می کند محصولی که به عنوان تجربه از یک سفر باقی می ماند می تواند نقش خاصی را در تغییرات و تکامل شخصیتی انسان بازی کند. مسافر، نسبت به افرادی که در خانه می مانند، تجربه های بیشتر و بهتری دارد. انسان وقتی در محلی به دنبال سرگرمی و تفریح می گردد، اساساً به دنبال هیجانی اوج یافته و یک همه چه است. او دنبال چیزی هایی است که می تواند این هیجان را در او به وجود آورد.

بر همین اساس و با توجه به ذات هیجان جوی انسان، گردشگری در جهان، به سرعت در حال رشد و تبدیل شدن به یک صنعت مهم است، قابلیت های اقتصادی گردشگری به عنوان صنعت امروزه مورد توجه سیاستگذاران و رهبران سراسر جهان قرار گرفته است. صنعت گردشگری، به عنوان یک روش نوین در آمد و اشتغال زایی و نیز نیاز و سلیقه های گردشگران، انواع مختلفی یافته مانند گردشگری فرهنگی، طبیعت گردی، ماجراجویی، روستایی، مذهبی و عرفانی، درمانی، ورزشی، و حتی گردشگری سیاه که در طی آن گردشگران به دیدار از خسارات ناشی از جنگ ها و بلایای طبیعی می روند! گردشگری معادلات اقتصادی کشورها را تغییر داده است، کشورهایی که تا چند سال پیش،

به عنوان کشور های در حال توسعه یا توسعه نیافته می شناختیم، بر اساس همین صنعت جایگاه خود را در اذهان مردم، سیاستمداران و اقتصاد دانان دنیا تغییر داده اند و اکنون به ابزار هایی دست یافته اند و راهکار های توسعه را در اختیار دارند. **چرا مردم سفر می کنند؟** دکتر محمدعلی زکی استاد جامعه شناسی معتقد است جهانگردی و مسافرت، بخشی از زندگی اجتماعی است. جهانگردی، فقط رفت و آمد یا سیر و سفر، یا مسافرت کاری نیست، بلکه یک پدیده اجتماعی است و به روابط میان افراد و ارتباطات انسانی مربوط است. جهانگردی در قرون گذشته یک امتیاز ویژه برای تعداد انگشت شماری از مردم بود. اما از نیمه قرن گذشته به این سو، و پیشرفت راه ها و وسایل ارتباطی، و مراکز مهمان پذیر مانند هتل ها و اقامتگاه ها، و تثبیت شرایط اقتصادی افراد، مسافرت به امری عمومی تبدیل شده است. انسان نیازهای زیادی دارد که با توجه به روند تکاملی فرد و جامعه، در حال گسترش است. در واقع نیازهای انسان نامحدود است. روزگاری سفر کردن یک پدیده لوکس بود، ولی اکنون دیگر یک «حق» است. همین موضوع به تنهایی از لحاظ روان شناسی فردی و جامعه شناسی جهانی قابلیت مورد بررسی و تحلیل شدن را دارد. این که مردم با چه انگیزه های سفر می کنند، کدام مکان را به عنوان مقصد انتخاب می کنند، سفر چه اثری

آن ها را به عنوان کشورهای در حال توسعه یا توسعه نیافته می شناختیم، بر اساس همین صنعت جایگاه خود را در اذهان مردم، سیاستمداران و اقتصاد دانان دنیا تغییر داده اند و اکنون به ابزار هایی دست یافته اند و راهکار های توسعه را در اختیار دارند.

بر آنان دارد، مسافران چه اثری را روی جامعه میزبان و محیط می گذارند... همه در مره مطالعات جامعه شناسی باروان شناسی گردشگری جای می گیرند.

البته در ایران، گردشگری هنوز در آن حد و اندازه ای که بتواند اثرات فراوان بر افراد و کل جامعه بگذارد، رونق نگرفته است. بنابراین می توان همزمان با تلاش برای رونق گردشگری در کشور، اثرات مثبت و منفی اجتماعی، فرهنگی و سیاسی را در سطح جامعه مورد بررسی قرار داد. جامعه شناسی گردشگری، اثرات گردشگری بر جامعه و بالعکس را تنها پس از ورود گردشگران بررسی نمی کند، بلکه چگونگی آماده شدن جامعه برای پذیرش گردشگر هم از مواردی است که در این مقوله می گنجد. جامعه برای پذیرش

گردشگر باید مراحمی را طی کند که باز هم به فرهنگ، رابطه های اجتماعی (در سطح دولت و مردم)، هنجار ها، امنیت و... بستگی دارد. گردشگری از آن موضوعاتی است که به ارتباط ارگانیک میان سازمان ها و نهادهای مختلف نیاز دارد. سازمان میراث فرهنگی، سازمان حفاظت از محیط زیست، نیروی انتظامی، صنعت بیمه، بانکداری، شهرداری، وزارت امور خارجه و... باید در نهایت همکاری باهم در پیشبرد گردشگری در یک کشور عمل کنند.

در این رابطه باید بگوییم که اگر واقع بین باشیم، متوجه می شویم در کشور ما رابطه میان ارگان های مختلف در حد مطلوب نیست. در کشورمان نیروی انتظامی برای برخورد با گردشگران منشور رفتاری ندارد. سازمان حفاظت محیط زیست برای مجوز ورود به سایت های تحت نظارتش گاهی سلیقه ای و لحظه ای عمل می کند. وزارت امور خارجه سیاست روشن و مدونی برای جذب گردشگر ارائه نداده است و...

ما برای مسافرت برنامه نداریم! اغلب ما برای رفتن به مسافرت، برنامه از پیش تعیین شده ای نداریم و فقط منتظر تعطیلاتیم تا سوار ماشین های مان شویم و بز نیم به دل جاده. بیشتر ما هم فقط یک جاده و یک مسیر را می شناسیم؛ شمال و دریا و ساحل و جنگلش.

دکتر عزت الله کردمیرزا، متخصص روان شناسی درباره برنامه ریزی برای رفتن به سفر در ایام تعطیلات می گوید: متأسفانه بسیاری از مردم جامعه ما برای رفتن به سفر و گذران اوقات فراغت تقویم ندارند. خانواده ها بدون در نظر گرفتن تقویم خانوادگی، اقتصادی و ... تصمیم می گیرند دل را به دریا زده و به سفر بروند. آن ها تنها به سفر رفتن فکر می کنند در حالی که وضعیت و اوقات خود را در نظر نمی گیرند. هر خانواده ای می بایست نخست یک تقویم داشته باشد و کل برنامه تفریحی و فراغتی یک ساله اش را بچیند و برنامه ریزی کند که چه زمانی برای مسافرت رفتن آن ها بهتر است؟! برنامه ریزی دقیق اقتصادی و موقعیت سنجی زمانی و جغرافیایی بهترین راه کار برای یک سفر خوب و بدون دغدغه است.

این که افراد در ازای هر تعطیلات به مسافرت می روند آن هم بدون برنامه قبلی، نشان دل خوشی و شادایی نیست بلکه حکایت از بی برنامه گی آنان است. وی می گوید: خانواده هایی که تقویم دارند و بر اساس آن برنامه ریزی می کنند به نکات بسیار زیبایی توجه می کنند. وقتی در هر خانواده ای یک فرد تصمیم گیرنده وجود دارد سایر اعضای خانواده با همفکری و به اشتراک گذاشتن عقاید تصمیم سازی می کنند و در نهایت

در کشور ما رابطه میان ارگان های مختلف در حد مطلوب نیست. در کشورمان نیروی انتظامی برای برخورد با گردشگران منشور رفتاری ندارد. سازمان حفاظت محیط زیست برای مجوز ورود به سایت های تحت نظارتش گاهی سلیقه ای و لحظه ای عمل می کند. وزارت امور خارجه سیاست روشن و مدونی برای جذب گردشگر ارائه نداده است

فرد تصمیم گیرنده نظرات را بررسی کرده و بهترین راهکار را انتخاب می کند. این بی برنامه گی ها جامعه را دچار گرفتاری جدی می کند که نتایج آن تصادفات جاده ای، به سختی افتادن و حتی جنگ و جدال های خانوادگی است.

اما یک نکته در مورد مردم ما هم روشن است و هم جای بررسی و پژوهش دارد: مردم ایران اصولاً حوصله سفر کردن به نقاط جدید را ندارند. پس شاید سهل انگاری، بی تفاوتی و بی حوصلگی در انتخاب مقصدهای جدید و چالش های مربوط به یک جاذبه جدید، از عواملی باشد که مردم صرفاً به نقاط خاص و به ویژه شمال کشور توجه دارند و فقط به همان جاهایی می روند که به آن ها عادت کرده اند. همین رفتارهای مبتنی بر عادت است که باعث می شود یک ایرانی در سفر به خارج از کشور هم رفتارهای غریبی از خود نشان بدهد؛ ما عادت داریم که فقط از چه را که قبلاً تجربه کرده ایم، دوباره تجربه کنیم و خود را از تجربه های جدید محروم می کنیم. سفر بهترین فرصت برای کشف چیزهایی است که تا به حال تجربه نکرده ایم. متأسفانه در بسیاری از سفرهای خارجی، برخی از مسافران دو عادت بد را تکرار می کنند. یکی آن که برخی برای اکثر وعده های غذایی، تنها به یک رستوران خاص می روند و فقط یک غذای خاص می خورند. دیگر این که بعضی به جای آن که به تجربه غذاهای محلی شهر و کشور مقصد اهمیت بدهند، همه وعده های غذایی شان را با کنسروها و غذاهایی که از مبدا آورده اند، سر می کنند و به جای نوشیدن نوشیدنی های سنتی مقصد، به چای کیسه ای بسنده می کنند. به این فکر کنید که یک گردشگر خارجی به ایران بیاورد و به جای تجربه کردن دیزی و قرمه سبزی و کشکوبادمجان، از کشور خودش، سوسیس و کالباس بیاورد و به جای نوشیدن گل گاوزبان و چای دارچین، فقط قهوه فوری بنوشد!

عجیب و غریبی در زندگی زناشویی است؛ احوالقول روی کاغذ و طبق شرع و عرف، برای انجام اغلب کارهای اجتماعی، ساده اش کنیم برای «بیرون رفتن از منزل» به رضایت همسر خود نیاز دارد. و شاید بر همین اساس است که حتی اگر همسر زنی، با آزادی و فعالیت های اجتماعی زن - همسر خود، موافق و همراه باشد؛ باز هم موانع شرعی و عرفی بر سر راه هر دو برای تحقق این آزادی وجود دارد. موانع و قوانینی که این روزها، از شهری به شهر دیگر فرق می کند و حال و روز ما را بر گردانده است به زمانی که شهرها تحت نظر انجمن های ایالتی و ولایتی اداره می شدند و هر شهری تابع قوانین لازم الاجرای حاکم شرع خود بود.

اخبار اجتماعی

چالش های اجتماعی با حضور مردم رفع می شود

وزیر ورزش و جوانان، در نشست روسای مجامع سازمان های مردم نهاد گفت: همه نظام های سیاسی دنیا برای ثبات، امنیت، آرامش و تحکیم پایه های خود به مشارکت مردم در امور مختلف نیازمندند و این امر مهم امکان پذیر نخواهد بود مگر این که سازمان های مردم نهاد گسترش پیدا کنند. مسعود سلطانی فر افزود: ما در دارم که حضور مردم، گسترش احزاب و نهادهای اجتماعی به تحکیم پایه های نظام کمک جدی خواهد کرد، بنابراین توسعه سازمان های مردم نهاد در این خصوص قدم اساسی خواهد بود. وزیر ورزش و جوانان در ادامه به نشست هایی که با سمن های جوانان در استان های مختلف داشت اشاره کرد و گفت: این نکته را گفتم که مهم ترین دستاورد جمهوری اسلامی ایران تحقق نظام دینی مردم سالاری است و در بسیاری از کشورها این موضوع به عنوان یک آرمان مطرح شده که در آن مردم سالاری در تمام شئونناش توسعه داده شده است. رئیس بنیاد ملی خانواده نیز عنوان کرد: اگر واقعا به دنبال رفع چالش های حوزه خانواده هستیم، در گام اول این موضوع با ورود گروه های مردم نهاد و فعالان این حوزه محقق می شود. حجت الاسلام رضا رویت افزود: همیشه در برون رفت از مسائل و چالش های اساسی، مردم حرف اول را می زنند و تا پای مردم و وسط نباشد نتیجه مطلوب حاصل نمی شود. رئیس بنیاد ملی خانواده افزود: خانواده هم از بزرگ ترین و اساسی ترین محورهای اجتماعی و موضوع بسیار پیچیده ای است که متأسفانه باید اعتراف کنیم در حال حاضر با چالش ها و آسیب های بسیاری روبه روست و نیاز به ورود مسئولان و بویژه نخبگان و عناصر فرهنگی و ان جی اوها است. رویت تأکید کرد: اگر بخواهیم در این حوزه اتفاق های خوب را رقم بزنیم چاره ای جز این که مردم به وسط میدان بیایند وجود ندارد؛ مشکلات این حوزه در گام اول به دست فعالان حوزه خانواده، نخبگان و گروه های مردمی رفع می شود.

عروسی های لاکچری ژست های فرمالیته

این روزها عکاسی فرمالیته برای بسیاری از زوج های جوان، کلمه ای ناشناخته و ناملموس نیست؛ مدل خاصی که هزینه های گزاف به خانواده ها تحمیل می کند و هر روز رواج بیشتری می یابد. استرس ها و دل نگرانی ها باعث ایجاد یک مفهوم جدید برای عروسی ها شده به اسم «عروسی فرمالیته»؛ در این تعریف، عروس و داماد چند روز قبل از مراسم رسمی، آرایش می کنند، ماشین شان را گل می زنند، دسته گل سفارش می دهند و در خیابان ها فیلمبرداری می کنند، در آتلیه ها عکس می گیرند و... به بیان دیگر سعی می کنند بخشی از برنامه ها را به روزهای قبل از عروسی موکول و فرمالیته بخشی از مراسم ها را ثبت کنند. عروسی فرمالیته اگرچه هزینه های قابل توجهی به خانواده ها تحمیل می کرد، اما پیش گام حرکتی شد که این روزها به خاطر چشم و هم چشمی های بی پشتوانه، به شدت باب شده و هزینه های سر به فلک کشیده به خانواده ها تحمیل کرده است. یکی از عکاسان فرمالیته درباره هزینه ها می گوید: ما برای هر عکسی که به صورت مدل از عروس و داماد می گیریم، بدون هزینه چاپ، و صرفاً نمایش عکس ۲۰۰ تا ۲۵۰ هزار تومان می گیریم؛ عروس و داماد در این عکس ها می توانند مدل مو، آرایش و تن خور لباس را ببینند. وی اضافه کرد: هزینه فیلم مدلینگ هم ۳ میلیون تومان شروع می شود و اگر فیلم لوکیشن های خاص داشته باشد به ۱۰ میلیون می رسد. بایک حساب سرجمعی ساده می توان گفت هزینه های عروسی را بالا می برد. ۱۵ تا ۲۰ میلیون هزینه های عروسی را بالا می برد. حالا فکر کنید عروس و داماد بخواهند چند لوکیشن را پیش از عروسی، امتحان کنند.

این حق گرفتنی نیست، خریدنی است

آسبه و بسی

این مشکل اندیشیده شده، تا دست زن در مواقع ضروری برای جدایی باز باشد، این است که مرد به صورت محضری، به همسر خود، «وکالت» می دهد که بتواند از سوی مرد، خود را اطلاق بدهد! البته این وکالت محضری تنها زمانی به ثبت می رسد که زن بپذیرد با گرفتن «وکالت طلاق» هیچ حقی بر مهریه خود ندارد و در واقع در این صورت مهریه ای به او تعلق نمی گیرد. علت تأکید بر حذف مهریه در مقابل «وکالت طلاق» هم از سوی قانونگذار این است که جلوی سوء استفاده های زنانه احتمالی در

در مورد مسئله «حق طلاق»، که در سال های اخیر جار و جنجال های بسیاری بر سر آن به وجود آمده، باید به طور واضح و روشن بگوییم آن چه به عنوان «حق طلاق» در بین مردم مشهور است، واقعا «حق» نیست، چرا که طبق قوانین شرع اسلام، این تنها مرد است که «حق» طلاق دارد و هر گاه بخواهد، با رعایت و استیفای حقوق زن، می تواند او را اطلاق بدهد و زن در این مورد حقی ندارد. چاره ای که برای